

International

Journal of Human Sciences

ISSN:2458-9489

Volume 17 Issue 1 Year: 2020

Participants opinions related sports betting games in Turkey

Türkiye'deki spor bahis oyunlarına ilişkin iştirakçi görüşleri

Can Çavin Ötken¹
Tekin Çolakoglu²

Abstract

Purpose of the research; culminating in the February 13, 2019 "İddaa Tender" with the following changes took place in Turkey, legal and illegal betting in virtual platform is to examine the opinions of the individuals participating in the game. Case study pattern, one of the qualitative research methods, was used in the study. The study group of the research consists of 14 participants who participated in illegal sports betting in the virtual platform, determined by the purposive sampling method. During the data collection phase, interview technique was used through the semi-structured questionnaire and content analysis was applied to the obtained data. As a result of the findings obtained, the motivation sources of the participants for sports betting are divided into two sub-categories, pecuniary and incorporeal. When examining the way participants informed of illegal betting games, it is seen that the sub-category with the highest frequency is "through friends" (f=7). It was determined that "crypto money transfer" (f=8) is most commonly used among the participants as a method of transferring money to illegal sports betting companies. For the participants

Özet

Bu araştırmada, 13 Şubat 2019 tarihinde sonuçlanan "İddaa İhalesi" neticesinde gerçekleşen değişimler çerçevesinde, Türkiye'de sanal ortam aracılığı ile yasal ve yasa dışı spor bahislerine iştirak eden bireylerin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda, nitel araştırma metotlarından durum çalışması deseni kullanılmış, amaçlı örneklem yöntemi ile belirlenmiş 14 iştirakçiden yarı yapılandırılmış görüşme formu ile veri toplanmış ve içerik analizine tabi tutulmuştur. Elde edilen bulgular neticesinde, katılımcıların spor bahis oyunlarına maddi ve manevi motivasyon kaynakları doğrultusunda yöneldikleri tespit edilmiştir. Yasa dışı bahis oyunları ile tanışma şekilleri incelendiğinde ise en yüksek frekansa sahip alt kategorinin "arkadaş aracılığı ile" (f=7) olduğu görülmektedir. Yasa dışı spor bahsi şirketlerine para aktarım yöntemi olarak katılımcılar arasında en yaygın kullanılan yöntem "kripto para transferi" (f=8) olarak belirlenmiştir. Yasa dışı spor bahsi şirketlerini değerlendiren katılımcılar açısından olumlu yönlerin olumsuz yönlere oranla daha yoğun bir biçimde algılandığı görülmektedir. İştirakçilerin yasal spor bahis oyunlarından beklentileri ise maddi ve manevi olarak iki ayrı alt kategoride tasniflenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular neticesinde,

¹ Research Assistant, Gazi University, Sport Sciences Faculty, Department of Sport Management, cancavin@gmail.com

 Orcid ID: 0000-0003-3800-4923

² Assoc. Prof. Dr., Gazi University, Sport Sciences Faculty, Department of Sport Management, colakoglu@gmail.com

 Orcid ID: 0000-0002-4250-6769

who evaluate illegal sports betting companies, it is seen that positive aspects are perceived more intensely than negative aspects. It has been determined that the expectations of the participants from the legal sports betting services are divided into pecuniary and incorporeal. As a result, the participants in the survey, it was determined that not satisfied with the legal betting services in Turkey. It was demonstrated that this situation did not change after the "İddaa Tender" on 13 February 2019. For this reason, it has been determined that the sports betting participants prefer illegal betting companies.

Keywords: Sports betting games, legal sports betting, illegal sports betting.

[\(Extended English summary is at the end of this document\)](#)

1. GİRİŞ

Bahis, öne sürdüğü tahmini doğru sonuçlanacak kişinin, maddi yahut manevi ödül kazanmayı hak etmesi hususunda yapılan anlaşma olarak ifade edilmektedir (Tüzüner, 2013: 246). Buna bağlı olarak spor bahis oyunları ise, bir veya birden fazla sportif müsabakanın neticesine yahut içerisinde cereyan edecek hadiselerle yönelik tahminde bulunmak üzere kurgulanmış bir olgudur. İsabetli tahmini gerçekleştiren iştirakçiler, tanımlanmış kaideler doğrultusunda ikramiye kazanmaktadırlar. Spor bahislerinde oynayan ve oynatan olmak üzere iki taraf mevcuttur.

Sanayi devrimi, pek çok sosyolojik fenomeni etkilediği gibi boş zaman kavramının da gelişiminde önemli rol oynamış, bunun neticesinde de sportif etkinlikler günlük yaşamın ötesine geçerek bir endüstri haline getirmiştir. Bu gelişmelere bağlı olarak spor, önemli bir tüketim kalemi ve büyük çapta finans hareketlerinin yaşandığı bir sektöre dönüşmüştür. Günümüzde televizyon ve internet, sporun küreselleşmesinin sağlanmasında ve kimliğinde önemli değişiklikler meydana getirmiş, spor bahis oyunlarının söz konusu kitle iletişim araçları ile rahatlıkla ulaşılabilir ve oynanabilir olmasını sağlamıştır. Bunun yanı sıra spor bahis oyunları; yüksek miktarlarda para kazanma ihtimali sayesinde bireylerin hayallerini gerçekleştirebilmeleri fırsatını vermesi açısından oldukça cazip bir etkinlik olarak görülmektedir (Yaşar, 2010: 139).

Spor bahis oyunlarının bu denli cazip hale gelmesi neticesinde, zamanla devlet yönetimleri tarafından hukuki düzenlemeler ile sınırlandırma ihtiyacı ortaya çıkmış ancak bu durum da yasa dışı spor bahsi olarak yeni bir olgunun doğmasına neden olmuştur. Bu bağlamda, sanal ortamda yasal ve yasa dışı bahis oyunlarına iştirak eden bireylerin Türkiye'deki bilhassa 13 Şubat 2019 tarihinde sonuçlanan "İddaa İhalesi" neticesinde gerçekleşen değişimler çerçevesinde yasal ve yasa dışı spor bahis oyunlarına yönelik görüşlerinin incelenmesi araştırmanın amacını meydana getirmektedir.

yasal spor bahis hizmetlerinin, 13 Şubat 2019 "İddaa İhalesi" sonrasında katılımcıların beklentilerini karşılamadığı, bu nedenle yurt dışı merkezli sanal ortamda hizmet veren yasa dışı spor bahsi şirketlerine yöneldikleri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Spor bahis oyunları, yasal spor bahisleri, yasa dışı spor bahisleri.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Spor Bahis Oyunları

Spor; sınavi bir nitelik kazanmasıyla birlikte, kendi süreci içinde maddi kaynaklar oluşturmayı sürdürmüş, bunun neticesinde de bahis ekonomisi, oldukça etkin bir kavram olarak ortaya çıkmıştır. Buna istinaden, spor bahis oyunlarının günümüzde ulaşılmış olduğu mali hacimle, spor ekonomisinin oldukça önemli bir kısmını oluşturduğu görülmektedir (Kızar, Dalkılıç ve Bayrak, 2015: 220).

Spor sektöründe böylesi etkin bir noktaya ulaşılmış olan bahis oyunlarının, yasal kaideler çerçevesinde düzenlenmesi de gayet tabii bir durum olarak değerlendirilmektedir. Bu noktada, Türkiye'deki hukuki düzenlemeler neticesinde spor bahis oyunlarının yasal ve yasa dışı olmak üzere tasniflendiğini söylemek mümkündür.

2.1.1. Yasal Bahis

Türkiye'de kamu otoritesinden lisans almış, denetleyici ve yetki sahibi kurumların kontrolü altında oynatılan oyunlar "yasal bahis" olarak ifade edilebilmektedir. Söz konusu kamu otoriteleri, Spor Toto Teşkilat Başkanlığı ve Türkiye Jokey Kulübü'dür (Çelik, 2017: 8).

7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun (1959) kapsamında spor bahis oyunları, özel hukuk tüzel kişilerine devredilebilmekte yahut mal ve hizmet satın alınabilmektedir. Bu bağlamda, 2019 yılında gerçekleştirilen ihaleyi Demirören Holding ve Scientific Games'in oluşturduğu Şans Girişim kazanmıştır (Talimciler, 2019). Bu ihale sonrasında, yasal spor bahis oyunlarına yönelik ilginin artırılması amacı ile bahis seçeneklerinin artırıldığı ve canlı bahis uygulamasının getirildiği gözlemlenmektedir.

Diğer yandan, Spor Toto Teşkilat Başkanlığı tarafından lisans almış, elektronik ortamda yasal olarak spor bahsi oynatma hizmeti veren 6 adet bayi bulunmaktadır. Bunlar şu şekildedir:

- Bilyoner
- Nesine
- Misli
- Oley
- Tuttur
- Birebin (Spor Toto Teşkilat Başkanlığı, 2019).

Yine 7258 sayılı Kanun'un (1959) b ve d bendine göre; kamu otoritesi tarafından yetkilendirilmiş, denetleyici lisansa sahip kurumlar olan bu elektronik bayilerin haricindeki ortamlarda, kanuna aykırı biçimde spor bahsi oynatan kişiler için 4 ila 6 yıl arası hapis cezası, oynayan kişiler için ise beş bin ila yirmi bin Türk Lirası arasında para cezası uygulanmaktadır.

2.1.2. Yasa Dışı Bahis

Sanal platformda yasa dışı spor bahis faaliyetleri ilk olarak 1990'lı yıllarda organize edilmeye başlamış, 2000'li yıllardan itibaren ise bu mecrada etkin olan kuruluşların gerek sayısında gerek işlem hacimlerinde büyük çapta artış meydana gelmiştir. Elektronik ortamda oynanan spor bahis oyunları günümüzde tüm dünyada spor bahis oyunları pastasının en büyük dilimi olarak karşımıza çıkmaktadır (Claussen ve Miller, 2001: 350; European Commission, 2011: 3).

Türkiye'deki mevcut durum incelendiğinde ise, Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı'nın yayınlamış olduğu en güncel Faaliyet Raporu'na göre, yasa dışı bahis oynayan ve oynatan şahıslara yönelik yapılan işlemlerde el konulan miktarlar şu şekildedir:

- 158.610.506 Türk Lirası,
- 1.962.955 Amerikan Doları,
- 8.731.169 Avro,
- 1.464 Sterlin,

- 1.716 Altın (Gr),
- 2.788 Avustralya Doları,
- 1.000 Japon Yeni (Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı, 2018: 43).

Diğer yandan, Türkiye'deki yasal spor bahis oyunlarının yıllık cirosu 11 milyar Türk Lirası olarak açıklanırken, yurt dışı merkezli şirketler aracılığı ile oynanan yasa dışı spor bahis oyunlarının yıllık cirosunun 42 milyar Türk Lirası seviyesine ulaştığı görülmektedir. Ek olarak, yasal spor bahis oyunlarına 6.1 milyon, yasa dışı spor bahis oyunlarına ise 10 milyonun üzerinde kişinin iştirak ettiği ifade edilmektedir (Gülderen, 2019).

Bu verilerden yola çıkarak, yurtdışı merkezli yasa dışı bahis şirketlerinin son dönemde Türkiye pazarına yönelik faaliyetlerini artırdıkları, yasa dışı bahsin ulaştığı olduğu parasal hacmin yüksek seviyelere ulaştığı ve kamu otoritesi dahilinde olmayan mecralarda oynanan elektronik altyapılı spor bahislerinin aynı zamanda kayıt dışı ekonominin artmasına sebebiyet verdiği görülmektedir.

3. YÖNTEM

Araştırmada, durum çalışması deseni kullanılmıştır. Nitel araştırma metotlarından durum çalışması deseni, bir ya da birkaç duruma ilişkin etkenlerin derin bir biçimde araştırılmasını ve bu etkenlerin mevcut durum ile olan etkileşiminin incelenmesini sağlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 73). Araştırmanın çalışma grubunu amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiş, sanal ortamdaki yasa dışı spor bahislerine iştirak eden 14 katılımcı oluşturmaktadır. Verilerin toplanması aşamasında yarı yapılandırılmış soru formu aracılığı ile görüşme tekniği kullanılmış, verilere içerik analizi uygulanmıştır.

4. BULGULAR

4.1. Katılımcıların Demografik Bilgilerine İlişkin Bulgular

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgileri

	Yaş	Yasal Spor Bahsi Oynama Süresi	Yasa Dışı Spor Bahsi Oynama Süresi	Algılanan Gelir Durumu
K1	20	6	3	Düşük
K2	21	4	3	Düşük
K3	21	5	4	Düşük
K4	29	14	3	Orta
K5	29	13	7	Orta
K6	30	12	9	Orta
K7	32	14	7	Yüksek
K8	36	14	6	Orta
K9	31	9	6	Orta
K10	25	5	3	Düşük
K11	40	21	9	Yüksek
K12	32	13	8	Orta
K13	27	9	5	Orta
K14	30	14	7	Orta

Tablo 1'de katılımcıların demografik bilgileri verilmektedir. Buna göre, katılımcıların yaşlarının 20-40 aralığında, yasal spor bahsi oynama sürelerinin 4-21 yıl aralığında ve yasa dışı spor bahsi oynama sürelerinin 3-9 yıl aralığında olduğu görülmektedir. Algılanan gelir durumu değişkeni incelendiğinde ise, 4 katılımcının düşük, 8 katılımcının orta ve 2 katılımcının ise yüksek gelir seviyesi algısına sahip oldukları tespit edilmiştir.

4.2. Katılımcıların Spor Bahis Oyunlarına Yönelik Motivasyon Kaynaklarına İlişkin Bulgular

Tablo 2. Katılımcıların Spor Bahis Oyunlarına Yönelik Motivasyon Kaynakları

Kategori	Alt Kategoriler	Kodlar	f
Katılımcıların Spor Bahislerine Yönelik Motivasyon Kaynakları	Maddi	Geçim kaynağı olarak görme	2
	Motivasyon Kaynakları	Bütçeye katkıda bulunacak miktarda kazanma	7
	Manevi	Heyecan	12
	Motivasyon Kaynakları	Müsabaka seyir zevkini artırma	7
		Tatmin hissi	3

K3: "Spor bahislerini, izlediğim maçı daha keyifli hale getirsin diye oynuyorum. Bir de yaptığım tahminin tutması, kimsenin beklemediği, sürpriz olarak gördüğü sonuçları bilebilmekten aldığım zevk, işte onun verdiği tatmin hissini seviyorum. Para kazanmak gibi bir amacım yok, kaldı ki zaten çok düşük miktarlarda para ayırıyorum".

K6: "Öncelikli motivasyon kaynağım tabi para kazanmak. Kazanıyorum da aslında. Bu tip şirketlerin internet sayfalarında yıllık bilançonuzu görebiliyorsunuz, istatistiklerinizi veriyor yani. Mesela geçen 1 yıl içerisinde her ay ortalama 2000-2500 TL arası kar etmişim. Ama bu işten ciddi paralar kazanmak istiyorsan öyle 5 TL basayım 5000 TL alayım olmuyor, büyük meblağları riske etmek gerekiyor. Ömrümden ömür gidiyor maçları izlerken tabi o ayrı".

4.3. Katılımcıların Yasa Dışı Spor Bahis Oyunlarıyla Tanışma Şekillerine İlişkin Bulgular

Tablo 3. Katılımcıların Yasa Dışı Spor Bahis Oyunlarıyla Tanışma Şekilleri

Kategori	Alt Kategoriler	f
Katılımcıların Yasa Dışı Spor Bahisleriyle Tanışma Şekilleri	Arkadaş Aracılığıyla	7
	İnternet Reklamları	5
	Stadyum Reklam Panosu	1
	Futbol Takımı Forma Sponsoru	1

K5: "İngiltere Premier Ligi'ni uzun zamandır düzenli olarak takip ederim. Takımların çoğunun formalarında bahis şirketlerinin reklamlarını görünce ilgimi çekti ve merak ettim açıkçası. Sonrasında ufak bir araştırmayla önde gelen bahis şirketlerinden birine üye olup, para yatırıp kolaylıkla bahis oynamaya başladım ve kazandığım miktarları da sızıntısız çekebildim. Bu nedenle bir süre sonra bunun yasa dışı olduğunu öğrendiğimde çok şaşırmıştım. Her şey çok kolaydı çünkü".

4.4. Katılımcıların Yasa Dışı Spor Bahis Şirketlerine Para Transferinde Kullandıkları Yöntemlere İlişkin Bulgular

Tablo 4. Katılımcıların Yasa Dışı Spor Bahis Şirketlerine Para Transferinde Kullandıkları Yöntemler

Kategori	Alt Kategoriler	f
Katılımcıların Yasa Dışı Spor Bahis Şirketlerine Para Transferinde Kullandıkları Yöntemler	Banka Havalesi	7
	Cep Havale	5
	Kredi Kartı	2
	Kripto Para Transferi	8

K4: "Para aktarımında önceden banka havalesi ve cep havale kullanıyordum. Şirketlerin Türkiye'de paravan hesapları oluyor, oraya banka havalesi yapıyorsun, şirket onu senin bahis hesabına aktarıyor kolayca. Ancak son

zamanlarda bu tip paravan hesaplar tespit edildiği için sıkıntı yaşanmaya başlandı. Cep bavaleye de aylık 1500 TL işlem limiti getirdiler o da biraz kullanışsız hale geldi. Ancak bitcoin, litecoin gibi kripto paraların takibi çok zor yapılıyor. O nedenle artık bu yöntemi kullanıyorum, henüz hiçbir sorun yaşamadım”.

4.5. Katılımcıların Yasa Dışı Spor Bahsi Şirketleri Hakkındaki Değerlendirmelerine İlişkin Bulgular

Tablo 5. Katılımcıların Yasa Dışı Spor Bahsi Şirketleri Hakkındaki Değerlendirmeleri

Kategori	Alt Kategoriler	Kodlar	f
Katılımcıların Yasa Dışı Spor Bahsi Şirketleri Hakkındaki Değerlendirmeleri	Olumlu yönler	Yüksek Oranlar	14
		Branş Çeşitliliği	14
	Olumsuz Yönler	Bahis Çeşitliliği	14
		Bonus Fırsatları	4
		Web Sitelerine Erişim	2
		İkramiye Tahsilatı	3

K9: *“Bu şirketlerin sunduğu hizmetler bizdeki yasal bahis şirketlerine göre çok cazip. Örneğin bir Beşiktaş kazanır bahsine bizde 1.15 oran verilirken yasa dışı şirketlerde bu oranlar 1.60’lardan başlıyor. Yani düşünsenize, 1000 TL’ye 1600 TL kazanmak varken neden gidip 1150 TL kazanmayı kabul edeyim ki? Biraz enayi yerine konuyoruz diye düşünüyorum”.*

K8: *“Yasa dışı şirketlerde branş çeşitliliğinin fazla olması eğlence dozunu artırıyor doğal olarak. Bir de Türkiye’de yayını olmayan müsabakaları o sitelerden canlı izleyebiliyorsunuz. Ben örneğin bir gün bahis sitelerinden birinde dolaşırken canlı bir dart maçı yayımına denk geldim. Çok hoşuma gitti, ilgimi çekti. Şimdi üzerine bahis oynamasam bile açıp izliyorum dart maçlarını, batta kendim de oynamaya başladım. Öyle bir faydası oldu bana”.*

K12: *“Yasa dışı bahis sitelerine erişim açısından mesela biliyorsunuz bu internet siteleri belli aralıklarla engelleniyor ama dakikasında sitenin uzantısı değiştiriliyor ve tekrar hizmete açılıyor. Yine bir şekilde erişebiliyorsunuz ama sürekli yeni uzantıyı öğrenmek için internette araştırma yapmak, bu süreçte gerçek site ile sabte olanları birbirinden ayırt etmeye çalışmak bir süre sonra insanı sıkıyor”.*

K9: *“Kazanılan ikramiyeyi çekmek güvenilir belli başlı şirketlerde sorun olmuyor. Orada yaşanan tek sorun süre açısından bazen bir hafta on günü buluyor olması. Bizdeki yasal bahis şirketleri en fazla 24 saat içinde paramı hesabına yatırır. Ancak bu yurtdışındaki güvenilir şirketlerin haricindeki küçük bahis şirketlerinde amiyane tabirle paranın üstüne çökme durumları olabiliyor. Çünkü adam biliyor ki sen Türkiye’den yapıyorsun bu işi. Zaten illegal bir durumdasın. Kimi kime şikâyet edeceksin”.*

4.6. Katılımcıların Yasal Spor Bahsi Hizmetlerinden Beklentilerine İlişkin Bulgular

Tablo 6. Katılımcıların Yasal Spor Bahsi Hizmetlerinden Beklentileri

Kategori	Alt Kategoriler	Kodlar	f
Katılımcıların Yasal Spor Bahsi Hizmetlerinden Beklentileri	Maddi Beklentiler	İkramiye bedellerinin yükseltilmesi	12
		Bahis çeşitliliğinin artırılması	14
	Manevi Beklentiler	Branş ve lig seçeneklerinin artırılması	14
		Canlı bahis uygulamasının genişletilmesi	14

K14: "Ben açıkçası spor müsabakalarını izlerken eğlenceli vakit geçirmek için bahis oynuyorum. Yasa dışı bahis şirketleri de bana bunu sağlıyor. Bahis ve branş çeşitliliği ile canlı bahis olayları çok daha geniş yelpazede bizdeki İddaa oyunlarına göre. Bu tip bahisler sayesinde maçları izlemek daha keyifli hale geliyor doğal olarak. Yasal bahis oyunlarında bunlar ya hiç yok ya da sınırlı şekilde var. Bu yıl canlı bahis geldi İddaa'ya ama ne kadar yeterli tartışılır. Bu şekilde devam ettiği sürece yasal bahis hizmetlerini tercih etmem için bir sebep yok".

K11: "Beni yasa dışı bahis oynamaya iten tamamen maddi getirisi oldu. Benim yasal bahis hizmetlerinden tek beklentim oranların yurtdışındaki seviyeye getirilmesi. Ben ister miyim yasa dışı işlere bulaşayım, kayıt dışı ekonomiyi artıran bir oluşumda bulunarak devlete zarar vereyim. Ama devletin de şapkayı önüne koyup bir düşünmesi lazım. Bunca insan neden bu yasa dışı şirketleri tercih ediyor, ben ne yapabilirim bu konuda diye. Bu son ibale sonrası biraz ümitliydik ancak geldiğimiz noktada sağlanan hizmetler hala oldukça yetersiz".

K9: "Yasal bahis hizmetlerinden beklentim, dünyanın önde gelen spor bahis şirketlerinde sunulan imkanların tamamının bize sağlanması. Aksi halde sadece ben değil, kimsenin yasa dışı bahis şirketlerinden vazgeçeceğini sanmıyorum. Ortada bir de tubaf bir durum var. Bu yasa dışı şirketlerin internet sitelerine uzantı değilse de erişim sürekli açık, devlet bunu bir türlü engelleyemiyor. Oynayanların bir kısmını tespit ettiler, yasa gereği 5000 TL ceza verdiler. Bu ceza da şahsen beni caydırmaktan uzak bir meblağ aslında. Yani devlet bunu gerçekten engellemek istese çoktan bir yolunu bulmuştu diye düşünüyorum. İlginç geliyor bana bu durum".

5. TARTIŞMA

Katılımcıların spor bahis oyunlarına yönelik motivasyon kaynaklarının maddi motivasyon kaynakları alt kategorisi altında; geçim kaynağı olarak görme ve bütçeye katkıda bulunacak miktarda kazanma, manevi motivasyon kaynakları alt kategorisi altında ise heyecan, müsabaka seyir zevkini artırma ve tatmin hissi olarak tasniflendiği görülmektedir.

Fang ve Mowen (2009: 126), sanal ortamda spor bahis oyunlarına iştirak eden bireyler üzerinde yapmış oldukları araştırmada katılımcıların bahis oynamadaki motivasyon kaynaklarının para kazanmak, sosyal etkileşim, heyecan, özsaygı kazanma ve kaçış olarak tespit etmişlerdir.

Lee, Chung ve Bernard (2014: 852), spor bahsi oynayan bireylerin davranışlarına yönelik gerçekleştirmiş oldukları çalışmalarında, iştirakçilerin motivasyon kaynaklarının heyecan yaşama, stres atma, başarı hazzı, para kazanma ve tutku olarak 5 ayrı kategori altında toplandığı bulgulamışlardır.

Erdoğan (2008: 33) ise çalışmasında, bireylerin zengin olma hayallerini gerçekleştirme yolunda bahis oyunlarını önemli bir aracı olarak gördüklerini belirtmektedir. Bu nedenle, bahis oynamadaki ana motivasyonu para kazanmak olan katılımcıların, ikramiye bedelleri daha yüksek olan yasa dışı şirketlere yönelmeleri olağan bir durum olarak yorumlanabilmektedir.

Katılımcıların yasa dışı spor bahis oyunları ile tanışma şekilleri incelendiğinde; arkadaş aracılığıyla, internet reklamları, stadyum reklam panosu ve futbol takımı forma sponsoru olarak 4 farklı alt kategorinin tespit edildiği görülmektedir. Yasa dışı spor bahis şirketlerine para aktarımında ise katılımcıların banka havalesi, cep havale, kredi kartı ve kripto para transferleri yöntemlerini kullandıkları belirlenmiştir. Gerek yasa dışı spor bahis oyunları ile tanışma şekli, gerek söz konusu şirketlere para aktarımında kullanılan yöntemler incelendiğinde internet olgusunun önemli bir etken olarak karşımıza çıktığı görülmektedir.

Çelik'in (2017: 73) spor bahsi oynayan bireylere yönelik yapmış olduğu araştırmasında elde ettiği bulguların da bu durumu destekler nitelikte olduğu düşünülmektedir. Çelik; internet kullanımı yaygın olan genç bir nüfusa sahip olunmasının, yasa dışı şirketlere erişim ve para transferindeki engelleme ve yaptırımların caydırıcı nitelikte olmamasının neticesinde yasa dışı spor bahislerine olan ilginin giderek arttığını belirtmiştir.

Katılımcılar, yasa dışı spor bahsi şirketleri hakkındaki değerlendirmelerinde olumlu ve olumsuz yönlerin mevcudiyetinden bahsetmişlerdir. Buna göre; yüksek oranlar, branş çeşitliliği bahis çeşitliliği ve bonus fırsatları olumlu yönler olarak nitelendirilirken, web sitelerine erişim ve ikramiye tahsilatı olumsuz yönler olarak ifade edilmiştir.

Araştırmaya dahil olan katılımcıların yasal spor bahsi hizmetlerinden beklentileri incelendiğinde ise bunların maddi ve manevi beklentiler olarak 2 ayrı alt kategoriye ayrıldığı görülmektedir.

İkramiye bedellerinin yükseltilmesi maddi beklenti olarak karşımıza çıkmakta, bahis çeşitliliğinin artırılması, branş ve lig seçeneklerinin artırılması ve canlı bahis uygulamasının genişletilmesi ise manevi beklentiler olarak değerlendirilmektedir.

Altınışık (2017: 244) da yasadışı bahis oyunlarının kayıt dışı ekonomiye olan etkisini incelediği çalışmada, bireylerin yasadışı bahislere yönelmesindeki ana faktörleri; bahis, branş ve lig çeşitliliği sayısının fazla olması şeklinde sıralamıştır.

Ötken ve Çolakoğlu (2019) ise, yasal ve yasa dışı bahis oyunlarına iştirak eden bireylerin 13 Şubat 2019 "İddaa İhalesi" öncesindeki görüşlerini incelemiş ve yasal spor bahsi hizmetlerine yönelik olan beklentiye ilişkin benzer bulgular elde etmişlerdir. Bu durum da bize, söz konusu ihale sonrası İddaa oyunlarında gerçekleşen değişimlerin, iştirakçilerin beklentilerini karşılamadığını göstermektedir.

Buna ek olarak Deloitte'in, Türkiye'de sanal ortamda yasa dışı bahis oynayanlar üzerinde yapmış olduğu araştırmada ortaya çıkan sonuçlar incelendiğinde; katılımcıların %51'i yasa dışı bahsi tercih etmekte ve yasa dışı bahis oynayanların %80'i sanal ortamı tercih etmektedir. Yasa dışı bahis oynayanların %62'si sunulan hizmetlerin daha cazip olduğunu belirtmiş ancak %60'ı yasa dışı bir eylemde bulduklarını bilmediklerini ifade etmiştir (Deloitte Türkiye, 2015).

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

7258 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirilen İddaa oyununa yönelik ihale neticesinde tek bir girişimin oyunları düzenleme yetkisine sahip olabildiği görülmektedir. Ancak bu durumun yasal bir zeminde oluşacak rekabet ortamına engel olduğu, buna istinaden de iştirakçilerin talep ettiği hizmet kalitesinin sağlanamadığı söylenebilir. Diğer yandan, iştirakçilerin yasa dışı bahis oyunlarına katılımını engellemek amacıyla uygulanan yaptırımların caydırıcılıktan uzak bir seviyede olduğu, bu durumun da ülke ekonomisine ciddi boyutlarda zarar verdiği gözlemlenmektedir.

Yasal bahis hizmetlerini iştirakçiler adına cazip hale getirecek aksiyonların yetkili mercüler tarafından alınmasının, araştırmada ortaya konulan problemlerin çözümüne ilişkin etkili bir yöntem olarak önerilmektedir. Bu bağlamda, ilgili yasal düzenlemelerle birlikte yurt içi ve yurt dışı merkezli spor bahis şirketlerinin Türkiye'deki pazara dahil edilmesinin rekabeti sağlayacağı ve hizmet kalitesini artıracığı düşünülmektedir. Bu sayede iştirakçilerin yasa dışı faaliyetlere yönelim düzeylerinin ve buna bağlı olarak yasa dışı spor bahsinden kaynaklanan kayıt dışı ekonomi hacminin düşeceği öngörülmektedir.

Sonuç olarak, araştırmaya katılan iştirakçilerin, 13 Şubat 2019 tarihinde yapılan "İddaa İhalesi" sonrası gerçekleşen değişimlere rağmen Türkiye'de verilen yasal bahis hizmetlerinden memnun olmadıkları, taleplerin karşılanamadığı ve bu nedenle de yurt dışı merkezli, sanal ortamda hizmet veren yasa dışı bahis şirketlerine yöneldikleri tespit edilmiştir.

KAYNAKLAR

- Altınışık, İ. (2017). Kayıt dışı ekonomi: İlegal bahis. *Selçuk Üniversitesi Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi*, 13, 239-248.
- Claussen, C. L., & Miller, L. K. (2001). The gambling industry and sports gambling: A stake in the game? *Journal of Sport Management*, 15(4), 350-363. <https://doi.org/10.1123/jsm.15.4.350>
- Çelik, M. A. (2017). *Spor bahisi oynayan bireylerin bahis oynama güdülerinin belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Deloitte Türkiye. (2015, Aralık 8). *Türkiye spor bahsi pazarı*. Deloitte Touche Tohmatsu Limited. <https://tinyurl.com/rrvwuk7>
- Erdoğan, İ. (2008). Futbol ve futbolu inceleme üzerine. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 26(2), 1-58.
- European Commission (2011, Mart 24), *Green paper on online gambling in the internal market*. European Commission, DG Internal Market and Services. <https://tinyurl.com/sdcwzpe>

- Fang, X., & Mowen, J. C. (2009). Examining the trait and functional motive antecedents of four gambling activities: Slot machines, skilled card games, sports betting, and promotional games. *Journal of Consumer Marketing*, 26(2), 121-131. <https://doi.org/10.1108/07363760910940483>
- Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun, (1959). T.C. Resmî Gazete, 10201, 9 Mayıs 1959.
- Gülderen, M. (2019, Mayıs 24). Kara bahis kurbanları. *Posta*. <https://bit.ly/2G7wbcf>
- Kızar, O., Dalkılıç, M., & Bayrak, M. (2015). Futboldaki şike olayları hakkında spor adamları ve spor yazarlarının düşüncelerinin incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(10), 212-222. <http://dx.doi.org/10.16992/ASOS.502>
- Lee, C. K., Chung, N., & Bernhard, B. J. (2014). Examining the structural relationships among gambling motivation, passion, and consequences of internet sports betting. *Journal of Gambling Studies*, 30(4), 845-858. <https://doi.org/10.1007/s10899-013-9400-y>
- Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (2018, Eylül 5). *2018 Faaliyet Raporu*. T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı. <https://bit.ly/38oyAvf>
- Ötcan, C. Ç., & Çolakoğlu, T. (2019). "İştirakçilerin Türkiye'deki yasal ve yasa dışı spor bahislerine ilişkin görüşleri", 2. Uluslararası Rekreasyon ve Spor Yönetimi Kongresi, 11-14 Nisan 2019, REKÇAD, 207, Muğla.
- Spor Toto Teşkilat Başkanlığı. (2019, Nisan 18). *Elektronik Bayiler*. <https://bit.ly/2TS6STV>
- Talimciler, A. (2019, Ocak 15). İddaa ihalesi ve futbol. *Futbol Ekonomisi & Endüstriyel Futbol*. <https://bit.ly/38qb3tX>
- Tüzüner, Ö. (2013). Kumar ve bahis borcu hakkında De Lege Ferenda düşünceler. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, (107), 245-272.
- Yaşar, M. R. (2010). Şans oyunları ve İddaa. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(34), 138-171.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (10. Baskı). Ankara: Seçkin.

Extended English Summary

Introduction

Betting is expressed as an agreement on whether the person whose prediction is correct will deserve to win a material or moral reward (Tüzüner, 2013: 246). Accordingly, sports betting games are the prediction of the result of one or more sports competitions or how they will develop. Participants who make the correct prediction earn prizes in line with the rules. There are two stakeholders; bettor and bet organizer in sports betting.

The fact that betting games reached such an effective point in the sports sector made it necessary to regulate them with legal rules. At this point, sports betting with legal regulations in Turkey are divided into legal and illegal. Legal betting in Turkey could be played by organizations licensed by the public authorities. The remaining platforms are considered as illegal bets (Çelik, 2017: 8).

Purpose

Purpose of the research; culminating in the February 13, 2019 "İddaa Tender" with the following changes took place in Turkey, legal and illegal betting in virtual platform is to examine the opinions of the individuals participating in the game.

Method

Case study pattern, one of the qualitative research methods, was used in the study. The study group of the research consists of 14 participants who participated in illegal sports betting in the virtual platform, determined by the purposive sampling method. During the data collection phase, interview technique was used through the semi-structured questionnaire and content analysis was applied to the obtained data.

Results and Discussion

It is seen that the age of the participants is in the range of 20-40, the duration of legal sports betting is in the range of 4-21 years, and the duration of illegal sports betting is in the range of 3-9 years. When the perceived income status variable was analyzed, it was found that 4 participants had low perception, 8 participants had medium and 2 participants had high income perception.

The motivation sources of the participants for sports betting are divided into two sub-categories, pecuniary and incorporeal. Pecuniary motivation sources; deem as a source of livelihood and earning enough to contribute to the budget, incorporeal motivation sources are excitement, increasing the pleasure of sports competition and feeling satisfied.

Fang and Mowen (2009: 126), in their research on individuals participating in sports betting games in the virtual platform, determined that the motivation sources of the participants in betting were earning money, social interaction, excitement, self-esteem and escape.

Lee, Chung and Bernard (2014: 852) found that the motivation sources of the participants were gathered under 5 different categories as excitement, stress relief, success pleasure, money making and passion in their studies on the behavior of individuals who place a sports betting.

The way participants informed of illegal sports betting games is as follows: through friends, online ads, stadium billboard and football team sponsor. In transferring money to illegal sports betting companies, it was determined that the participants used the methods of bank transfer, mobile money transfer, credit card and crypto money transfers.

When we examine the way of meeting illegal sports betting games and the methods used to transfer money to the companies in question, it is seen that the internet phenomenon is an important factor. It is thought that the findings obtained by Çelik (2017: 73) in his research on sports betting individuals also support this situation. Çelik stated that the interest in illegal sports betting has increased gradually as a result of the fact that there is a young population with a widespread use of the internet, access to illegal companies and the inhibition and sanctions of money transfer is not a deterrent.

Participants described the high betting odds, sports branch variety, betting variety and bonus opportunities in illegal sports betting companies as positive aspects, while accessing websites and cash proceeds were negative aspects. Altınışık (2017: 244) stated that illegal betting was preferred because of the large variety of bets in his study, which examined the effect of illegal betting games on the informal economy.

It has been determined that the expectations of the participants from the legal sports betting services are divided into pecuniary and incorporeal. Increasing the prize worth is in the pecuniary expectation category, increasing the variety of bets, increasing the sports branch and league options and expanding the live betting application are in the incorporeal expectation category.

Conclusion

The tender for the İddaa held under the Law No. 7258 gives the authority to organize the games to a single business enterprise. However, it can be said that this situation obstructs the competitive environment and accordingly, the quality of service requested by the participants cannot be achieved. On the other hand, it is observed that the sanctions applied to prevent participation in illegal betting games are at a level that is not deterrent, and this situation causes serious damage to the national economy.

Taking the actions that will make the legal betting services attractive on behalf of the sports betting participants by the competent authorities is suggested as an effective proceeding for the solution of the problems posed in the research. In this context, for the creation of a competitive environment and increase the quality of services, the relevant legal regulations with domestic and foreign-based sports betting company is proposed to be included in the market in Turkey. In this way, it is foreseen that the level of inclination of the participants towards illegal activities and, accordingly, the unrecorded economy volume stemming from the illegal sports betting will decrease.

As a result, the participants in the survey, it was determined that not satisfied with the legal betting services in Turkey. It was demonstrated that this situation did not change after the "İddaa Tender" on 13 February 2019. For this reason, it has been determined that the sports betting participants prefer illegal betting companies.